

Erdem, Mehmet. "Seyyid İbrahim Hasib Uşşâkîzâde'nin Siyerü'n-nebi'si." Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi, 2000. XXXXIV,956y. (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Ali Yıldırım)

27 TEMMUZ 2001

In Persia under the Il-Khāns and the Ṣafawids, privately-owned land (*milk*), although small in scale, still remained, and ‘*ushr*’ was levied on its owners (*Camb. hist. Iran*, v, 517-8, vi, 517). In Ottoman Syria also, ‘*ushr*’ was levied on orchards, vegetable gardens, and all *wakf* land except in sacred cities like Mecca, Medina and Jerusalem (A. Cohen and B. Lewis, *Population and revenue in the towns of Palestine*, Princeton 1978, 65, 131, 142, 151; M.A. Bakhit, *The Ottoman province of Damascus*, Beirut 1982, 147-8). This custom, in the course of time, gave privileged Circassians and local notables in Egypt the opportunity to achieve large-scale landownership through the accumulation of ‘*ushūriyya*’ land granted by Muḥammad ‘Alī (K.M. Cuno, *The Pasha’s peasants*, Cambridge 1992, 180).

Bibliography: 1. Sources. Legal descriptions of ‘*ushr*’ and *kharāj*’ in the early Islamic period may be found in the following: Abū Yūsuf, *K. al-Kharāj*, Cairo 1962; Yaḥyā b. Ādam, *K. al-Kharāj*, Cairo 1964; Abū ‘Ubayd, *K. al-Amwāl*, ed. Muḥammad Kh. Harrās, Cairo 1968; Māwardī, *al-Ahkām al-sultāniyya*, Cairo 1966. The first two important works have been translated by A. Ben Shemesh as *Taxation in Islam*, i, Leiden 1958; ii, 1969 with free arrangement of the text. Al-Māwardī’s *al-Ahkām* was recently translated into English by Wafaa H. Wahba as *The ordinances of government*, Reading 1996, following the French tr. by Fagnan, *Traité des statuts gouvernementaux*, Algiers 1915. For further study of ‘*ushr*’ in history, see the historical works of Balādhurī, *Futūḥ al-buldān*; al-Ṭabarī, *Tārīkh*; Miskawayh, *Tadjarīb*; Ibn Mammātī, *Ḳawānīn al-dawāwīn*; and Nuwayrī, *Nihāyat al-arab*.

2. Studies. C.H. Becker, *Die Entstehung von ‘Ushr und Haraḡ-Land in Ägypten*, in *ZA* (1904), 301-19, also in *Islamstudien*, i, 218-33; F. Løkkegaard, *Islamic taxation in the classic period*, Copenhagen 1950 (important for his careful treatment of legal sources). Concerning the fiscal rescript of ‘Umar II, one pioneering and two critical studies have appeared: H.A.R. Gibb, *The fiscal rescript of ‘Umar II*, in *Arabica*, ii (1955), 1-16; P.G. Forand, *Notes on ‘Ushr and Maks*, in *Arabica*, xiii (1966), 137-41; and J. Shimada, *Shoki isuramu kokka no kenkyu*, Tokyo 1996 (a very comprehensive work differentiating historical fact from legal opinion). *Kharāj* and ‘*ushr*’ in early fiscal administration have been studied by D.C. Dennett, *Conversion and poll tax in early Islam*, Cambridge, Mass. 1950; K. Morimoto, *The fiscal administration of Egypt in the early Islamic period*, Kyoto 1975; M.G. Morony, *Iraq after the Muslim conquest*, Princeton 1984; and J.B. Simonsen, *Studies in the genesis and early development of the caliphal taxation system*, Copenhagen 1988. Concerning ‘*ushr*’ under the *iktā‘* system, see the following: ‘A.‘A. al-Dūrī, *Tārīkh al-‘Irāq al-iktisādī fi ‘l-ḳam al-rābi‘ al-ḥidjīrī*, Beirut 1974; Cl. Cahen, *Makhzūmiyyāt*, Leiden 1977; B. Johansen, *The Islamic law on land tax and rent*, London 1988; T. Sato, *The state and rural society in medieval Islam*, Leiden 1997.

‘USHSHĀKĪ-ZĀDE, a Turkish patronymic whose first element is formed from a learned Arabisation of the *nisba* Ushākī “pertaining to [the town in western Anatolia of] Ushāk”. It was the name of two families of Ottoman Turkey.

1. The first is the family of leading ‘*ulamā‘*’, descendants of Ḥasan Ḥusām al-Dīn ‘Ushshākī (d. 1001/1592-3), founder of the ‘Ushshākīyya branch of the *Khalwatiyya* [q.v.] Ṣūfī order. Ḥasan had three sons: Muṣṭafā (d. ca. 1037/1628), who succeeded his father as head of the order’s *tekke* in the *Ḳāsimpaṣha* quar-

ter of Istanbul, whilst serving as *ḳādī* of the capital and *ḳādī ‘asker* of Anatolia; ‘Abd al-‘Azīz (d. 1045/1635), *ḳādī* of Aleppo; and ‘Abd al-Raḥīm (d. 1087/1676-7), *ḳādī* of Üsküdar. In the next generation, the *tekke* passed into the hands of another branch of the family, Muṣṭafā having no male descendants, but two ‘Ushshākī-zādes were still ‘*ulamā‘*’ of high rank: Faṣīḥī Meḥmed (d. 1065/1654), *ḳādī* of Jerusalem, and ‘Abd al-Bāḳī (d. 1090/1679), *ḳādī* of Mecca. This last married the daughter of a *nakīb al-ashraf*, hence his progeny acquired the additional dignity of *sayyid* status. It was from this branch that there issued the most distinguished members of the family in the next generation: Sayyid ‘Abd Allāh Nasīb (d. 1139/1726), *ḳādī ‘asker* of Rumelia, and Sayyid Ibrāhīm Ḥāsib (d. 1136/1724), *ḳādī* of Izmir. The latter is especially known for his writings, notably his *Dhayl-i Shākā‘ik* (or *Dhayl-i ‘Atā‘i*), a continuation of ‘Atā‘i’s biographical work (*Hadā‘ik al-ḥakā‘ik fi takmilat al-Shākā‘ik*), itself a continuation of Ṭashköprüzāde’s *al-Shākā‘ik al-Nu‘māniyya* (in it he completed the *tabaka* of the ‘*ulamā‘*’ and *shaykhs* of Murād IV’s time and added four other *tabakāt* covering persons up to the reign of Aḥmed II). He also wrote a history, the *Tārīkh-i ‘Ushshākī-zāde*.

2. The second is that of merchants and notables who settled in Izmir at the end of the 19th century, and from whom there arose the novelist *Khālīd Dīyā‘* (Halit Ziya) [q.v.] and also Laṭīfe *Khānīm*, for a time wife of *Kemāl Atatürk*.

Bibliography: H.J. Kissling (ed.), *‘Ushshākī-zāde’s Lebensbeschreibungen berühmter Gelehrter und Gottesmänner des Osmanischen Reiches im 17. Jahrhundert (Zeyl-i Şaqā‘iq)*, Wiesbaden 1965; H.G. Majer, *Vorstudien zur Geschichte der İtmiye im Osmanischen Reich. I. Zu Uşşakizade, seiner Familie und seinem Zeyl-i Şakayik*, Munich 1978; idem, art. *Uşşakizade*, in *IA*, of which the present article is a résumé.

(NATHALIE CLAYER)

‘USHSHĀKĪ-ZĀDE, IBRĀHĪM b. al-Seyyid ‘Abd ül-Bāḳī (1075-1136/1664-1724), Ottoman scholar and biographer.

He stemmed from a prominent family of ‘*ulamā‘*’: his father was *ḳādī* of Mecca, his maternal grandfather was *nakīb ül-ashraf* and his younger brother ‘Abdullāh (d. 1139/1726-7) became *ḳādī-asker* of Rümeli. Ibrāhīm followed a middle-ranking career as a *müderris*, later rising to the posts of *ḳādī* of Medina (1119/1707) and of Izmir (1125-6/1713-14). He died in Istanbul and was buried at the Keskin Dede cemetery near the Mosque of Nishāndjī Paṣha (Sālim, *Tedhker*, Istanbul 1315/1897, 218-20; cf. Ali Uğur, *The Ottoman ‘ulema in the mid-17th century. An analysis of the Vakā‘i‘ ul-fuzulā of Meḥmed Şeyḫī Efendi*, Berlin 1986, pp. xiii-xxi).

‘Ushshākī-zāde’s *Dhayl-i Shekā‘ik-i nu‘māniyye* is a biographical dictionary of 11th/17th-century Ottoman ‘*ulamā‘*’ compiled at the request of the *Sheykh* ül-İslām Feyḍullāh (d. 1115/1703) as a continuation of the work of ‘Atā‘ī [q.v.]. Arranged in five *tabakāt*, it covers the period from 1043/1633 in the reign of Murād IV (where ‘Atā‘ī finishes) through the reigns of Ibrāhīm, Meḥmed IV, Süleymān II and Aḥmed II to 1106/1694-5 (entries listed in A.S. Levend, *Türk edebiyatı tarihi*, Ankara 1973, 358-60). A facsimile ed. was published by H.J. Kissling as *‘Ushshākī-zāde’s Lebensbeschreibungen berühmter Gelehrter und Gottesmänner des osmanischen Reiches im 17. Jahrhundert (Zeyl-i şaqā‘iq)*, Wiesbaden 1965. The work was completed in 1114/1702 but only formally presented later to Çorlu ‘Alī Paṣha [q.v.], Grand Vizier 1118-22/1706-10. It was used as a source by the author’s contemporary Meḥmed *Sheykhī*

200/68

1007

19000

⊕
Uşşakizade
İbrahim
Efendi

200168

UŞŞÂKİZÂDE İBRÂHİM EFENDİ

-
- 1 TALAT OLGUN, Abdülaziz Mecdi Tolun'un hayatı, eserleri ve tasavvufi görüşleri, Erciyes Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2013
  - 2 TALHA GÜNAYDIN, Uşşakilikte musiki ve musikîşinaslar, Dokuz Eylül Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2012

TC.

98680

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİMDALI

UŞŞAKİZÂDE TÂRİHİ

(Tahlil ve Metin)

(1106 - 1124 / 1694 - 1712)

DOKTORA TEZİ

Tez Danışmanı: Prof. Dr. İdris BOSTAN

Raşit GÜNDOĞDU

12631

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	98680
Tas. No:	920.956 GÜN.Ü

İstanbul 2000.

nin kocasını elinden almayı ve kızına acı çekirmeyi planlamıştır²¹.

Ancak bu ilişki gizli bir şekilde uzun süre devam edememiş, Kemaleddin Paşa'nın Hatice Sultan'a hitaben yazdığı mektuplar Sultan Abdülhamid'in eline geçince hâdiseye ortaya çıkmıştır. Mektupların padişaha nasıl ulaştığı kesin olarak bilinmemekle birlikte bunun Hatice Sultan'ın bir planı neticesinde gerçekleştiği düşünülebilir. Hatta Sultan Abdülhamid'e mektupları Hatice Sultan'ın bizzat kendisinin yolladığı ifade edilmektedir. Böylece hem Abdülhamid'den intikamını almış olacak, hem de sevmediği eşinden boşanmış olacaktır²².

Bu hâdiseye Sultan Abdülhamid'i son derece kızdırmıştır. Hiç vakit kaybetmeden Kemaleddin Paşa'ya eşi Naime Sultan'ı boşaması için haber göndermiştir. Ve Kemaleddin Paşa'yı Bursa'ya sürgüne göndermiştir. Ayrıca Sultan Abdülhamid, belli bir süre kadınların mesire yerlerine gitmelerini yasaklayarak bu gibi olaylara son vermeye çalışmıştır²³.

Naime Sultan ilk eşi Kemaleddin Paşa'dan boşandıktan sonra üç yıl dul olarak kalmıştır. Daha sonra uygun bir damat aday oları Arnavut İskodralizâde Mahmud Celaleddin Paşa ile evlendirilmiştir²⁴.

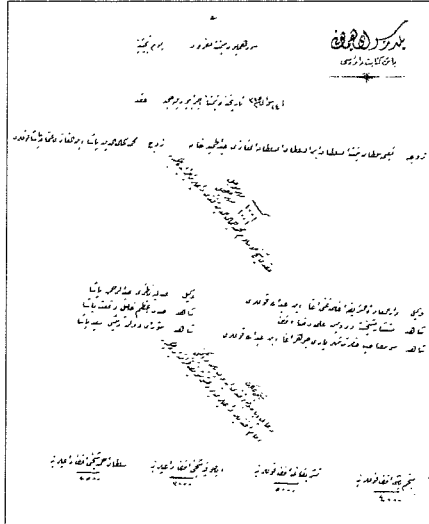
Naime Sultan'ın Yıldız Sarayı'nda başlayan debâbeli hayatı, hanedanın ülke yönetimindeki üstünlüğüne son verilmesi ile sona ermiştir. Bu dönemden itibaren Sultan, hayatının geri kalan kısmını yabancı ülkelerde sürgünde geçirmiştir. Osmanlı Devleti'nin girmiş olduğu I. Dünya Savaşı yıllarını kendi ülkesinde geçiren Naime Sultan, Avrupa'da geçirdiği sürgün hayatında da II. Dünya Savaşı'nın tam ortasında kalmıştır. Böylece sürgün hayatının zorluklarının yanı sıra, savaş ortamının meşakkatlerine de maruz kalmıştır.

Naime Sultan, hanedan üyelerinin sınır dışı edilmeleri üzerine öncelikle Fransa'da bulunan Nice şehrine gitmiş ve ailesi ile birlikte burada uzun yıllar kalmıştır.

II. Dünya Savaşı sırasında İtalyanlar'ın Nice'i işgal etmeleri ve artık tamamen parasız kalması üzerine Arnavutluk'a geçmiştir. Sultan'ın, sürgün yolunun son aşaması olarak Arnavutluk'u tercih etmesinin sebebi, vefat etmiş olan ikinci eşinin Tiran'da bulunan topraklarında yaşamak istemesidir²⁵. Naime Sultan, bir müddet burada eşinden kalan araziler ile geçinmiştir. Ancak daha sonra bu arazilere komünistler tarafından el konulmuş ve Naime Sultan, tekrar büyük yoksulluk içine düşmüştür. Bununla birlikte Naime Sultan, bu olaylardan sonra çok fazla yaşamamış ve Tiran'da vefat etmiştir²⁶.

Sultan'ın ölüm tarihi ve defnedildiği yer tam olarak tesbit edilememiştir. Bazı kaynaklarda ölüm tarihi 1945 olarak yer almaktadır. Bazılarında ise savaş sırasında bilinmeyen bir tarihte hayata veda ettiği ifade edilmektedir. Yine defin yeri olarak Tiran şehri geçmekte, ancak mezarının yeri bilinmemektedir²⁷.

Doimabahe Sarayı'nda bir padişah kızı olarak dünyaya gelen Naime Sultan, işte böylece mezarının yeri bile belli olmayacak bir şekilde hayata veda etmiştir. Her an dönmeyi umut ettiği sevgili vatanına hasret olarak ebedî âleme göçüp gitmiştir.

Naime Sultan'ın nikâh akıt belgesi
(BOA, Y. PRK. BŞK, 55-97)

25 Örik, *Bilinmeyen Yaşamlarıyla Saraylılar*, s. 69.

26 Uluçay, *Padişahın Kadınları ve Kızları*, s. 179.

27 Hülagü, *Doktor Atif Hüseyin Bey'in Hatıratı*, s. 358; Murat Bardakçı, *Son Osmanlılar*, Gri Yayınları, İstanbul 1991, s. 78; Uluçay, *Padişahın Kadınları ve Kızları*, s. 179.

21 Niyazi Ahmet Banoğlu, "Hadice Sultan'ın Aşk Mektupları", *Hayat Tarih Mecmuası*, İstanbul 1969, sayı: 5, s. 16; Bürokrat Mehmet Tevlik Biren Bey, *II. Abdülhamid, Meşrutiyet ve Mütareke Hatıraları*, (Hazırlayan: Fatma Rezan Hörmel), Pinar Yayınları, İstanbul 2006, II, s. 63; *Konize Mourad, Saraydan Sürgüne*, (Çeviren: Nuriye Yiğitler ve Gökçe Tuncer, Everest Yayınları), İstanbul 2006, s. 23. (Ziya Şakir, *İkinci Sultan Hamit Şahsiyeti ve Hususiyetleri İsimli eserinde bu aşk hikâyesinin, Kemaleddin Paşa'nın Hatice Sultan'ın sarayını gözlemesi ve Hatice Sultan'ın bunu fark etmesi sonucu başlattığını ifade etmektedir*).

22 Mourad, s. 24; Örik, *Bilinmeyen Yaşamlarıyla Saraylılar*, s. 44.

23 Sara Ertuğrul, *Geçmiş Zaman Otur ki*, (Anlatılan: Mevhibe Celâliettin), M. Sıralar Matbaası, İstanbul 1953, s. 79.

24 Örik, *Bilinmeyen Yaşamlarıyla Saraylılar*, s. 41.

UŞŞAKİZÂDE SEYYİD İBRAHİM HASİB EFENDİ

Dr. Raşit GÜNDOĞDU

Başbakanlık Osmanlı Arşivi - İstanbul

HAYATI

Uşşakizâde Seyyid İbrahim Hasib Efendi 1075 (1664) yılında İstanbul'da dünyaya geldi. İlimiye sınıfı arasında özel bir yeri olan Uşşakizâde sülalesinden Abdülbaki bin Abdürrahim Efendi'nin oğludur. Kardeşi, Seyyid Abdullah Efendi, Rumeli Kazaskerliği görevinde bulunmuştur. Anne tarafından dedesi ise Nakibüleşraf Seyrekzâde Seyyid Abdurrahman Efendi'dir. Çocukluğu hakkında pek fazla bilgi bulunamayan Uşşakizâde Seyyid İbrahim Hasib Efendi, önce babasından ders almış, onun ölümünden sonra sırasıyla dayısı Muttalibzâde Mehmed Salih Efendi, Kazasker Ak Mahmud Efendi ve Kazasker Abdülbaki Arif Efendilerden okumuştur. Babasının Recab 1090 (Ağustos 1679)da Mekke-i Mükerrreme kadılığına tayin edilip

teşrif etmesinden dolayı diğer üç arkadaşıyla birlikte mü'lâzemet kabul edilmiştir.

1090 (1679) yılında kırk akçe medreseden münfasıl iken 11 Cemâziyelevvel 1098 (25 Mart 1687)de Şeyhülislâm Ankaravî Mehmed Efendi'den imtihanı geçerek İbtidâ-i hâric elli ile Muharrem Ağa Medresesi'ne tayin edilmiş, 10 Rebülevvel 1101'de (22 Aralık 1689) Şehzadebaşı'ndaki Ebülfazl Medresesi'ne, 16 Safer 1105 (17 Ekim 1693)de ise İbtidâ-i Dâhil Hareketi rütbesi ile Şehzadebaşı'nda Sultan Selim Hamamı yakınlarındaki Hamâmiyye Medresesi'ne tayin olunmuştur. Bu görevinden 6 Zilhicce 1106 (18 Temmuz 1695)da aynı rütbe ile Ülä-yı Hüsrev Kethüdâ Medresesi'ne giden Uşşakizâde, 11 Şevvâl 1107 (14 Mayıs 1696)de yerinde Müslâ-i Sahn rütbesini almış, 11 Zilka'de 1110 (11 Mayıs 1699)da medâris-i Sahn'ın birine, 22 Safer 1112 (8 Ağustos 1700)de İbtidâ-i Aİtmış rütbesiyle Çarşamba'da Kovacı Dede Mahallesi'ndeki Ülä-yı Zekeriyâ Medresesi'ne, 14 Şevvâl 1113 (14 Mart 1702)de yine hareket-i aİtmış rütbesiyle Edirnekapi'daki Ayşe Şultan medresesine tayin olunmuştur. Bu arada Zeyli-ı Atâiy'i tekmiil etmeye çalıştığı Şeyhülislâm Feyzullah Efendi tarafın-

1 Şeyhi Mehmed Efendi, *Vekâ'ül-Fudalâ (Fudalâ)*, nşr Abdülkadir Özcan, İstanbul 1989), c. 4, s. 565; Aynı mif., "Uşşakizâde", *İslam Ansiklopedisi* (İA.), c. 13, s. 77b; syn. mif., *Vorstuden Zur Geshichte Der İlimiye Im Osmanischen Reich I. Zu Uşşakizâde, Seiner Familie Und Seiner Zeyli-ı Şakayik (İlimiye)*, München 1978, s. 174; Ağah Sim Levent, *Türk Edebiyatı Tarihi* (TEİT), Ankara 1973, I, 357; Ali Uğur, *The Ottoman Ulemâ in The Mid-17 th. Century, An Analysis Of The Vekâ'ül-Fudalâ of The Mehmed Şeyhi Efendi (Ulemâ)*, Berlin 1986, s. XIV; Ali Canib Yöntem ve Behcet Gönül, 1071'de doğduğunu söylüyorlar ki bu doğru değildir. Bk., "Vekâ'ül-Fudalâ", *Hayat Mecmuası*, Ankara 1928, III/75, s. 2-3; Behcet Gönül, "İstanbul Kütüphanelerinde Ali-Şakâ'ik Ali-Nu'mâniyya Tercüme ve Zeyilleri", *Türkiyat Mecmuası*, İstanbul 1945, VII-VIII/2, 165.

2 Abdullah Efendi'nin müellifin kardeşi olduğuna dair Bk. Uşşakizâde Târîhi, 8a, 88b, 111b, 121a, 130b, 297b, 298a, 300a, 304b, 313b, 322a, 330a, 332a; Majer, "Uşşakizâde", s. 77; İstanbul Şer'iyye Sicilleri Arşivi'ndeki Kazasker Rûznâmçeleri'nden 90 numarada kayıtlı Kazasker Rûznâmçesi Seyyid Abdullah Efendi'nin rûznâmçesidir. Bk. Cahit Baltacı, "Kadı-asker Rûznâmçeleri'nin Tarihi ve Kültürel Ehemmiyeti", *İslam Medeniyeti Mecmuası*, İstanbul, Temmuz 1979, IV/1, 55-100; Uğur, *Ulemâ*, s. XIV.

3 Zeyli, s. 426, 525; Şeyhi, *Fudalâ*, c. 4, göst.yer; Majer, *İlimiye*, s. 171; Aynı mif., "Uşşakizâde" mad., İA., c. 13, göst.yer; Uğur, *Ulemâ*, XV.

4 Şeyhi, *Fudalâ*, c. 4, s. 566; Şer'iyye Sicilleri Arşivi, *Rumeli Kazaskeri Rûznâmçesi*, 46, s. 11. Diğer uç arkadaşı ise; Abdülkadir ibni'l-Mevlâ Abdürrahim İstanbul'dan, Ahmed bin Abdüsselâm, Konya'dan; Murâd bin Ali Kayseriyeli'dirler Murâd bin Ali hakkında bkz., *Uşşakizâde Tarihi*, 23b. Mü'lâzemetle tayin usullerinden biri de, Teşrif yoluyla mü'lâzemet idi ki; bu usul, büyük kadı ve müderrislerin büyük şehirlerin müfettişlerine görev tayinlerinde, görev değişikliklerinde, sefere katılmalarında "teşrifinden" mü'lâzım vermeleri usûlüdür. Bk. Mehmed İpsirli, "Osmanlı İlimiye Teşkilâtında Mü'lâzemet Sisteminin Önemi ve Rumeli Kadaskeri Mehmed Efendi Zamanına ait Mü'lâzemet Kayıtları", *Güney-Doğu Avrupa Araştırmaları Dergisi*, (İstanbul 1983), c. 10-11, s. 221-231.

**BEITRÄGE ZUR KENNTNIS
SÜDOSTEUROPAS**

UND DES

NAHEN ORIENTS

Begründet von

RUDOLF TROFENIK

Mitherausgegeben von

P. BARTL, München

M. CAMAJ, München

G. GRIMM, München

E. HÖSCH, München

L. KRETZENBACHER, München

G. STADTMÜLLER, München

G. VALENTINI, Palermo

W. WÜNSCH, Graz

H.G. BECK, München

M. BERNATH, Berlin

H. GLASSL, München

J. HOLTHUSEN, München

H.J. KISSLING, München

J. SCHÜTZ, Erlangen

E. TURCZYNSKI, Bochum

E. VÖLKL, Regensburg

† E. KOLIQI

† A. SCHMAUS

XXXII. BAND

DR. DR. RUDOLF TROFENIK · MÜNCHEN

1978

**VORSTUDIEN ZUR
GESCHICHTE DER İLMİYE
IM OSMANISCHEN REICH**

ERI

10 MARI 2002

**I. ZU UŞAKÎZADE, SEINER FAMILIE UND SEINEM
ZEYL-İ ŞAKAYIK**

VON

HANS GEORG MAJER

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	80530
Tas. No:	920.956 718.5

DR. DR. RUDOLF TROFENIK · MÜNCHEN

1978